

İbret alınsaydı tarih tekerrür eder miydi?

Tarihteki hiçbir olayın diğer olaylara %100 benzediğini iddia edebilir miyiz? Belli genel kriterler dışında, diyelim *zengin ülkenin savaşta fakir ülkeyi yener* gibi hayli yalınkat ve arasak istisnasını bulabileceğimiz kurallar dışında ne söyleyebiliriz?

O sebeple geçmişim bugüne doğrudan bir faydası olacağı kanaatinde değilim. Tarih bilgisinin güzel bir edebiyat ve *muhabbet* aracı olduğunu kabul ediyorum ama insanı politik/felsefi olarak daha iyi bir yöne ileteceğinden emin değilim.

Bir de *geçmişe dönücüler* var. Diyelim Osmanlı'yı *yeniden* kurmaya uğraşıyorlar. Osmanlı ilk defa kurulduğunda, bugüne çare olsaydı, bugünün dertlerine bir deva sunsaydı, bugün hala devam ediyor olurdu. *İdeali yaşayamadık, onun için battı* diyecekler. Evet ve o güne *yeniden* gitsek, o ideallerin yine yaşanmadığını göreceğiz.

Tarih ileriye doğru akıyor. Bugünkü *Kürdistan referandumunun* devasının geçmişte olduğunu düşünmek, tekrar o güzel *fütihat* günlerini özlemek (belki) doğal ama çare değil.

Organik tarım bir enerji fazlası olmadan mümkün mü? Endüstri devriminden önce insan nüfusu doğal olarak dengede idi, tarım da insan ve hayvan gücüne dayandığından, nüfus çok fazla artamıyordu. Herkese *sağlık* sunacak kadar bir artı değeri olmadığından, insanların ekseriyeti tabiattaki diğer canlıların tabi olduğu hayat kurallarına tabi idiler.

Bugünkü *organik* takıntısı da bir nevi *geçmişe dönme* takıntısı. Tam manasıyla organik bir hayatı ancak evrimsel süreçlerin yeniden tam manasıyla insan üzerinde etkili olmasıyla yaşayabiliriz. *Organiklik* diye bir şey varsa, ortama adapte olan çocukların yaşayıp, diğerlerinin erken yaşta ölmesi ve yiyecek *israfı* yapmamasıyla mümkün. Bugün organik adı verilen gıdalar ise, dolaylı yoldan ancak nüfusun genelinin *inorganik* beslenmesiyle olabilir. Yoksa insanların ufak bir kısmı, *geleneksel* yöntemlerle yaşamaya devam edebilir, ancak hastalandığında gittiği doktorun veya evindeki kaloriferi tamire gelen teknisyenin *inorganik* beslenmesiyle.